

TALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 2/2001 vp

Hallituksen esitys yritys- ja yhteisötietolaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 21 päivänä marraskuuta 2000 lähettänyt talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen yritys- ja yhteisötietolaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 188/2000 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavana

- hallitusneuvos Timo Pekkarinen, kauppa- ja teollisuusministeriö
- lainsäädäntöneuvos Jyrki Jauhiainen, oikeusministeriö
- neuvotteleva virkamies Jukka Aalto, sisäasiainministeriö

- ylijohtaja Olli Koikkalainen ja yhdistysrekisterijohtaja Kalevi Sadeluoto, Patentti- ja rekisterihallitus
- ylitarkastaja Tuula Hakola, Verohallitus
- henkikirjoittaja Roy Veistämö, Lahden maistraatti
- tilastajohtaja Ilkka Hyppönen, Tilastokeskus
- osastopäällikkö Outi Tammivuori, Uudenmaan työvoima- ja elinkeinokeskus
- osastopäällikkö Antti Maijala, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto
- johtaja Rauno Vanhanen, Suomen Yrittäjät
- järjestöpäällikkö Pekka Sarkkinen, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- yhteyspäällikkö Kerstin Ekman, Suomen Liikunta ja Urheilu SLU ry
- toiminnanjohtaja Kirsti Vaalikivi, Suomen Partiolaiset.

HALLITUKSEN ESITYS

Uuden lain mukaan yritykset ja yhteisöt yksilöidään yhtenäisellä tunnusjärjestelmällä. Oikeushenkilölle annetaan vain yksi tunnus, joka on pysyvä koko sen toiminnan ajan. Yritykset ja yhteisöt voivat antaa perustamista, muuttamista ja lopettamista koskevat tiedot yhdellä ilmoituksella usealle viranomaiselle. Yhteinen ilmoitus voidaan tehdä Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämiin kauppa- tai säätiörekisteriin sekä verohallinnon ylläpitämiin työnantaja-, ennakkoprintä- ja arvonlisävelvollisten rekistereihin. Il-

moitus voidaan jättää Patentti- ja rekisterihallitukseen, maistraatteihin, verohallinnon toimipisteisiin sekä työvoima- ja elinkeinokeskuksiin. Yhdistysrekisteri jää tässä vaiheessa tunnusjärjestelmän ulkopuolelle.

Yritys- ja yhteisötunnusrekisterin tiedot ovat julkisia. Jokaisella on oikeus saada rekisterin merkinnöistä tietoja, otteita ja todistuksia. Tietojen hankkiminen rekisteristä yleisten tietoverkkojen kautta on maksutonta.

Yritys- ja yhteisötietojärjestelmään talletettavien tietojen oikeusvaikutukset määräytyvät kantarekistereitä: kauppa- tai säätiörekisteriä taikka työnantaja-, ennakkoperintä- tai arvonnalisäverovelvollisten rekisteriä koskevien säännösten mukaan.

Yritys- ja yhteisötietolain säätäminen edellyttää lähinnä teknisluonteisia tarkistuksia myös

eräisiin muihin lakeihin. Toiminimilakia ehdotetaan täydennettäväksi myös siten, että elinkeinonharjoittaja voi hakea ennen toiminimen rekisteröimistä ennakkotiedon siitä, onko toiminimi sellainen, että se voidaan hakemuksessa esitetyillä edellytyksillä merkitä rekisteriin. Elinkeinonharjoittaja voi saada yksinoikeuden toiminimeen hakemuksen jättöpäivästä lukien.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Talousvaliokunta pitää hallituksen esitystä perusteltuna ja ehdottaa, että se hyväksytään jäljempänä mainituin muutoksin.

Uusi järjestelmä helpottaa yritysten ja yhteisöjen asiointia viranomaisten kanssa, kun niitä koskevia asioita voidaan ilmoittaa yhdellä ilmoituksella ja ne saavat koko niiden elinkaaren ajaksi pysyvän yhden yhteisen tunnuksen. Uudistus palvelee myös viranomaisten keskinäistä tietojen hyödyntämistä. Järjestelmän käynnistäminen palvelee entistä paremmin yksittäisen yrityksen tai yhteisön tietoja tarvitsevia sekä masamuotoista tietojen käsittelyä.

Hallituksen esityksen mukaan yhdistysrekisteri jää toistaiseksi tunnusjärjestelmän ulkopuolelle, joten asiointi yhdistysrekisteriin kuuluvissa asioissa on edelleen mahdollista Patentti- ja rekisterihallituksen lisäksi ainoastaan maistraateissa. Koska yhdistyksiä toimii mitä erilaisimmilla toimialoilla, valiokunnan mielestä on tarpeen perusteellisesti selvittää hyödyt ja haitat sekä sen, voidaanko yhdistykset yleensä liittää yhtenäiseen tunnusjärjestelmään.

Yksityiskohtaiset perustelut

1. Yritys- ja yhteisötietolaki

21 §. Valiokunta on täydentänyt voimaantulosäännöstä siten, että lain 16 §, joka koskee tietojen antamista yritys- ja yhteisötunnusrekisteris-

tä, voi tulla voimaan myöhemmin. Hallituksen esityksen antamisen jälkeen on järjestelmän teknisessä valmistelussa ilmennyt tarve käynnistää tietopalvelu varsinaisen yritys- ja yhteisötietojärjestelmän käyttöönoton jälkeen.

2. Laki kaupparekisterilain muuttamisesta

3 §. Pykälässä säädetään velvollisuudesta tehdä perusilmoitus rekisteriviranomaiselle. Valiokunta on täydentänyt 3 kohtaa viittauksella elinkeinonharjoittamisen oikeudesta annettuun lakiin. Elinkeinotoimintaa harjoittava luonnollinen henkilö on velvollinen tekemään perusilmoituksen siten kuin elinkeinonharjoittamisen oikeudesta annetussa laissa säädetään.

Asiallisesti ilmoitusvelvollisten piiri säilyi ennallaan. Kauppa- ja teollisuusministeriössä on valmisteilla selvitys elinkeinolain muutostarpeista. Kaupparekisterilakiin lisätty viittaus elinkeinolakiin mahdollistaa sen, että elinkeinolakiin voidaan tehdä ilmoitusvelvollisuutta koskevia tarkistuksia muuttamatta kaupparekisterilakia.

3. Laki yrityskiinnityslain 11 ja 12 §:n muuttamisesta

Voimaantulosäännös. Valiokunta on lisännyt voimaantulosäännökseen määräajan laskemista koskevan selventävän säännöksen.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella talousvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että 1.—3. lakiehdotukset hyväksytään muutettuina (**Valiokunnan muutosehdotukset**).

että 4.—8. lakiehdotukset hyväksytään muuttamattomina ja

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Yritys- ja yhteisötietolaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1—20 §
(Kuten HE)

(2 ja 3 mom. kuten HE)

21 §

22 §
(Kuten HE)

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2001. *Sen 16 § tulee kuitenkin voimaan vasta päivänä kuuta 2001.*

2.

Laki

kaupparekisterilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 2 päivänä helmikuuta 1979 annetun kaupparekisterilain (129/1979) 17 b ja 20 §, sellaisina kuin ne ovat, 17 b § laissa 1716/1995 ja 20 § laissa 1122/1993,

muutetaan 1 §:n 2 momentti, 3 §:n 1 momentin 3 kohta, 14 §:n 1 momentti, 15 ja 16 §, 18 §:n 1 momentti, 21 §:n 1 ja 2 momentti sekä 25, 27, 30 ja 31 §,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 2 momentti, 16 § ja 21 §:n 1 ja 2 momentti mainituissa laissa 1122/1993, 3 §:n 1 momentin 3 kohta ja 25 § laissa 1300/1994, 15 § osaksi mainituissa laeissa 1122/1993 ja 1300/1994 sekä laissa 1075/1994, 27 § laeissa 232/1990 ja 147/1997, 30 § osaksi mainituissa laissa 1716/1995 ja 31 § laissa 229/1993, sekä

lisätään 2 §:ään uusi 2 momentti ja 21 a §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laissa 1122/1993, uusi 2 momentti seuraavasti:

1 ja 2 § (Kuten HE)	<i>siten kuin elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetussa laissa (122/1919) säädetään; ei kuitenkaan maatilatalouden eikä kalastuksen harjoittaja;</i>
3 § Perusilmoituksen ovat velvolliset tekemään:	-----
3) elinkeinotoimintaa harjoittava luonnollinen henkilö (<i>yksityinen elinkeinonharjoittaja</i>)	14—16, 18, 21, 21 a, 25, 27, 30, 31 § ja voimaantulosäännös (Kuten HE)

3.

Laki

yrityskiinnityslain 11 ja 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 24 päivänä elokuuta 1984 annetun yrityskiinnityslain (634/1984) 11 §:n 1 momentti ja 12 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 240/1991, seuraavasti:

11 ja 12 § (Kuten HE)	sekä kiinnityksen voimassaoloon ja etuoikeuteen sovelletaan aikaisemmin voimassa olleita säännöksiä. <i>Tämän lain 11 §:n 1 momentissa mainittu määräaika lasketaan lain voimaantulosta, jos elinkeinotoiminta ja siihen kuuluva omaisuus on luovutettu aikaisemmin.</i>
(1 mom. kuten HE) Tämän lain voimaantullessa voimassa olleiden 11 tai 12 §:n säännösten mukaiseen muutoksiin perustuvaan kiinnitysten siirtoon	(3 mom. kuten HE)

Helsingissä 27 päivänä helmikuuta 2001

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Leena Luhtanen /sd	Pekka Kuosmanen /kok
jäs.	Janina Andersson /vihr	Mika Lintilä /kesk
	Jouni Backman /sd (osittain)	Olli Nepponen /kok
	Susanna Huovinen /sd	Antti Rantakangas /kesk
	Mikko Immonen /vas	Ola Rosendahl /r
	Reijo Kallio /sd	Mauri Salo /kesk
	Marja-Leena Kemppainen /skl	Juhani Sjöblom /kok
	Kalervo Kummola /kok	vjäs. Veijo Puhjo /vas.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eelis Roikonen.